

Лісова наука та освіта в Україні в центрі уваги провідних європейських інституцій – Форум «Ukraine Forest Science and Education: Needs and Priorities for Collaboration»

: 29.11.2023

Упродовж 20-21 листопада на базі Міжнародного інституту прикладного системного аналізу (IIASA) у місті Лаксембург (Австрія) проходить Форум «Ukraine-IIASA-IUFRO Forum on Forest Science and Education: Needs and Priorities for Collaboration», метою якого є формування рішень необхідних для скоординованих та ефективних міжнародних дій, спрямованих на задоволення потреб та пріоритетів України у сфері лісових досліджень та освіти.

Лісове господарство та лісовий сектор України наразі потерпають від безпрецедентних викликів, спричинених насамперед війною та змінами клімату, що впливає на ліси, лісове господарство, а також лісівничу освіту та науку.

Форум організовано з метою стимулювання згуртованих та результативних міжнародних ініціатив спрямованих на українську лісівничу науку та освіту, налагодження зв'язків та зміцнення наукової співпраці між українськими вченими та міжнародними колегами. Для досягнення поставленої мети в межах 2-денного Форуму було заплановано:

1. Надати платформу для дискусій та налагодження зв'язків з метою зміцнення наукової співпраці між українськими вченими та міжнародними колегами.
2. Визначити або скласти «мапу» пріоритетів для співпраці в галузі лісових наук, спираючись на роботу, виконану *Forest Europe*, з особливим акцентом на майбутні спільні заходи (включаючи заходи, освітні інструменти, мобільність, дослідницькі проекти і т.д.).
3. Обговорити із ключовими європейськими інституціями можливостей та підтримки для досягнення мети Форуму.

Форум організовано Національним університетом біоресурсів і природокористування України (НУБіП України), Міжнародним інститутом прикладного системного аналізу (IIASA) та Міжнародним союзом лісодослідних організацій (IUFRO) за підтримки Федерального міністерства сільського господарства, лісового господарства, регіонів та водного господарства Австрії (BML).

Модераторами та організаторами заходу були **Флоріан Кракснер** – головний науковий співробітник та керівник дослідницьких груп (IIASA), **Олександр Бук** – виконавчий директор IUFRO та **Сергій Зібцев** – професор кафедри лісівництва НУБіП України, керівник Регіонального Східноєвропейського центру моніторингу пожеж (REEFMC). Також на форумі були присутні представники різних українських та міжнародних профільних інститутцій – Національного університету біоресурсів і природокористування України (НУБіП України), Національного лісотехнічного університету (НЛТУ), Українського науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації (УкрНДІЛГА), Бернського університету прикладних наук (BFH-NAFL), (IIASA), Міжнародного інституту прикладного системного аналізу (IIASA), Міжнародної спілки дослідницьких лісових організацій (IUFRO), Австрійське федеральне міністерство сільського господарства, лісового господарства, регіонів та водного господарства, Секретаріат Карпатської конвенції, Програма ООН з навколишнього середовища (UNEP), Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (FAO), Європейська Комісія (EC), Європейський інститут лісового господарства (EFI), Міжнародної наукової ради (ISC) та інші.

Перший день форуму був присвячений питанням стану та потреб лісової науки та освіти в Україні і включав 3 секції:

1. *Секція 1. Зусилля міжнародних організацій та інституцій, спрямовані на підтримку української науки, освіти та співробітництва.*
2. *Сесія 2. Матеріали для обговорення за круглим столом – вплив війни та змін клімату на лісову науку, ліси та лісове господарство в Україні.*
3. *Сесія 3. Групові дискусії за круглим столом з метою обговорення ключових пріоритетів для сталого управління лісами та формування лісової політики в Україні в умовах війни.*

На секції 1 з доповідями виступили: **Гарольд Егер** голова віденського програмного офісу, секретаріат Карпатської конвенції (ЮНЕП), **Альберт дель Лунго** експерт з лісового господарства (FAO), **Майкл Вольф** генеральний директор сільського господарства та сільського розвитку (ЄК), **Бенхард Вольфсленер** (EFI) та **Володимир Кравець** зовнішній радник IFSA.

На секції 2 доповіді присвячені впливу війни та зміни клімату на лісову науку, ліси та лісове господарство України, а також важливість збору та обробки даних для сталого управління лісами в Україні, представили українські науковці: **Іван Лакида** (НУБіП України), **Андрій Білоус** (НУБіП України), **Павло Кравець** (НУБіП України, FSC-Україна), **Олександр Сошенський** (НУБіП України), **Світлана Білоус** (НУБіП України), **Світлана Сидоренко** (УкрНДІЛГА), **Тетяна Пивовар** (УкрНДІЛГА), **Максим Мацала** (SLU), **Сергій Гаврилюк** (НЛТУ), **Віктор Миронюк** (НУБіП України).

Boosting fire resilient landscapes and communities via climate-smart silviculture and wide stakeholders' involvement

Oleksandr Soshenskyi^{1,2}, ***Sergiy Zibtsev***^{1,2},
Vasyl Gumeniuk^{1,2}, ***Johann Georg Goldammer***³

¹*National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (NUBiP), Kyiv, Ukraine*
²*Regional Eastern Europe Fire Monitoring Center (REEFMC), Kyiv, Ukraine*
³*Global Fire Monitoring Center (GFMC), Freiburg, Germany*

**Forum on Ukraine Forest Science and Education: Needs and Priorities for Collaboration,
21-22 November 2023, International Institute of Applied System Analysis (IIASA), Laxenburg, Austria**

Окрема 3-тя секція була присвячена обговоренню питань лісівничої науки, освіти, лісової політики та лісоуправлінню в післявоєнну відбудову України. Кожна з трьох груп розглядала вказані питання, де кожен учасник мав змогу виразити найголовніші потреби, що вимагають першочергової уваги, а також поділитися своїм баченням щодо вирішення цих питань.

Другий день мав заключний етап, і проходив у форматі круглого столу. Перший круглий стіл стосувався лісової науки, а саме визначення можливих заходів/рішень для підтримки лісових досліджень та науки на основі інформації про пріоритети та виклики. Другий етап стосувався спільної діяльності для підтримки лісової освіти в Україні. Під час другого круглого столу з доповідями виступили українські студенти **Ірина Зібцева**, **Валерія Шевчук** та **Тетяна Красник**, які поділилися власним досвідом, баченнями та потребами для мотивації студентів й покращенням навчальних складових. Третій круглий стіл стосувався лісової політики та управління лісами, де учасники зазначили основні напрями, які потребують уваги та у ході жвавої дискусії обговорили про важливість співпраці для формування лісової політики.

За підсумками дводенного форуму обговорювалися висновки, результати та ключові напрями удосконалення освітнього процесу. Насамперед, було наголошено на необхідності створення мотивуючого та безпечного середовища для студентів. Також учасники відзначили важливість нарощування практичної підготовки студентів шляхом організації польових занять та виробничих практик. Приділялась увага розширенню можливостей викладачів через програми підвищення кваліфікації та обміну досвідом. Зокрема, були запропоновані заходи з вивчення іноземних мов та стажування за кордоном не тільки студентів та й викладачів. Для реалізації окреслених завдань необхідне належне фінансове забезпечення у формі грантів та стипендіальних програм академічної мобільності. Щодо наукової складової, то було погоджено що потрібно провести детальне картування зон впливу війни на ліси – пошкоджень, втрат, екологічних наслідків. Це дозволить виробити оптимальну стратегію відновлення з урахуванням сучасних наукових розробок у цій сфері. Важливим є залучення молодих науковців, аспірантів, студентів до досліджень з відтворення та збереження лісових ресурсів. Необхідно розробити різні сценарії відновлення лісів залежно від соціально-економічних, політичних, екологічних умов та надати обґрунтовані наукові прогнози щодо кожного з цих сценаріїв. Щодо політичної складової, то необхідно налагодити тісну співпрацю між органами влади, лісогосподарськими підприємствами, науковцями та територіальними громадами шляхом регулярних консультацій, обміну інформацією, координації планів та спільної діяльності. Потрібен також міжвідомчий діалог між міністерствами задля узгодження політики. Змінити пріоритети управління лісами з економічних на екологічні. Потрібен комплексний міжгалузевий підхід до вирішення питань лісового господарства (управління на ландшафтному рівні). Стратегія відновлення лісів має базуватися на принципах сталого розвитку та враховувати Цілі сталого розвитку ООН. Потрібно запровадити сучасний моніторинг відновлення лісів за участі науковців та громад.

Програма форуму –

sites/default/files/u184/agenda_ua_iiasa_iufro_forum_21_22_november_2023_151123_final_1.pdf